

Kanî bona “Bernama Civînê, Bijîn û Xizmet kin”

3-9 GULANÊ

FIKIRÊN QÎMET JI XEBERA XWEDÊ | JI-MAR 27-29

“Çev Bidine Xwedê û Firqiyê Nekine Nava Meriva”

w13 15/6 10 ¶14

Bi Temamiya Dilê Xwe Hunurên Yehowa Qîmet kin

¹⁴ Pênc xûşk hatin bal Mûsa û gotine wî: “Çima navê bavê me ji nava malbeta wî gere bê hildanê, wekî kurêd wî tunene? Ji nava birayêd bavê me, milk bide me”. Dibeke Mûsa wanara got: “Qanûn bona her kesî yek e û bona we tu guhastin wê neyê kîrinê”? Na, lê dewsê “Mûsa şixulê wan danî li ber Xudan” (Jimar 27:2-5). Gelo caba pirsa wan ci bû? Yehowa gote Mûsa: “Qîzêd Silofhad rast dibêjin. Milk bide wan ji nava birayêd bavê wanda ku war bin, awa gotî warê bavê wan derbazî ser wan ke”. Yehowa ji vê zêdetir jî kir. Ewî qanûna nû derxist û go-te Mûsa: “Gava yek bimire û kurê wî tune be, hingê warê wî bira derbazî qîza wî be” (Jimar 27:6-8; Yêşû 17:1-6). Ji wî çaxî hemû kulfetên Îsraîlî, dereca kîjana mîna ya wan bû, bi qanûnê dihatine parastinê.

w13 15/6 11 ¶15

Bi Temamiya Dilê Xwe Hunurên Yehowa Qîmet kin

¹⁵ Ji vê derecê tê kifshê, wekî Yehowa çiqas qenc e û firqiyê nake nava meriva! Yehowa hindava wan pênc kulfeta xwe usa da kifshê çâ hindava Îsraîlîyên din, dereca kîjana ji dereca wan kulfeta çêtir bûn û bi wê yekê ewî hindava wan kulfetên feqîr qedir da kifshê (Zeb. 68:5). Ewa tenê dereceke ji gelek derecên ku Kitêba Pîrozda nivîsar in, ji kîjana tê kifshê, wekî Yehowa hindava hemû xizmetkarên xwe helal e û firqiyê nake nava wan. Zanebûna wê yekê dilê me germ dike (1 Sam. 16:1-13; Kar. Şand. 10:30-35, 44-48).

w13 15/6 11 ¶16

Bi Temamiya Dilê Xwe Hunurên Yehowa Qîmet kin

¹⁶ Ça em dikarin çev bidine Yehowa û firqiyê nekine nava meriva? Du tişt dikeve nava wê yekê. Hergê em dilê xweda firqiyê nakine nava meriva, tenê wî çaxî emê bikaribin hindava wanda xwe helal *bidine kifshê*. Her kes dikare bifikire, ku ew firqiyê nake nava meriva. Lê diqewime tuyê qayîl bî, wekî ne hertim hêsa ye derheqa nihêrandina xwe rast bêjin. Gelo em ci dikarin bikin, seva ku têderxin hela em bi rastî firqiyê nakine nava meriva? Çaxê Îsa dixwest pêbihese hela meriv ci derheqa wî difikirin, ewî ji hevalên xweye bi itbar pirsî: “Bi texmîna meriva Kurê Însan kî ye?” (Met. 16:13, 14). Wê yekêda em dikarin çev bidine Îsa. Em dikarin hevalê xweye bi itbar bipirsin, wekî ew mera helal bêje, hela em firqiyê dikin nava meriva, yan na. Hergê ew mera bêje, wekî carna usa dibe ku em ji bo milet, navdariyê yan hebûkê firqiyê dikin nava meriva, wî çaxî em ci gerekê bikin? Bi dil û can Yehowara dua bikin û hestên xwe wîra vekin, ji wî lava bikin, wekî ew alî we bike nihêrandina xwe biguhêzin û bikaribin bi temamî çev bidine wî û firqiyê nekine nava meriva (Met. 7:7; Kols. 3:10, 11).

Xizna Kitêba Pîroz

(Jimar 28:7) Ev e dîyarîya serdakirina wê: Pareke ji çar parê hînê şerav bona her berxî li ciyê pîroz çawa dîyarîya serdakirinê bira Xudanra bê rêtinê.

(Jimar 28:14) Eva dîyarîya serdakirina wê ye: Nîv hîn şerav bona canegê, pareke hînê ji sisîya yek bona berên û pareke hînê ji cara yek bona berxê bidin. Eva dîyarîya tevayîşewatêye mehê ye bona her mehê salê.

it-2 528 ¶15

Dîyarî

Dîyarîya serdakirinê. Dîyarîya serdakirinê teví dîyarîyên din tanîn, xût paşî wê yekê, çâ cimeta

Îsraêlê di Erdê Sozdayîda cîwar bûn (Jm. 15:2, 5, 8-10). Ew şerav bû ya ku ser gorîgehê dihate rêtinê (Jm. 28:7, 14; beramber ke Drk. 30:9; Jm. 15:10). Pawlose şandî mesîhiyên Filîpêra nivîsî “heger cî bê ku xûna min ser wê baweriya weda bê rêtinê, ya ku xizmetkariya weda çawa qurban Xwedêra tê dayinê, ezê şâ bim”. Bi mesela dîyariya serdakirinê, Pawlos dide kifşê wekî hazir e bona halxweşîya meriya,ça bêjî xwe birêjîne (Flp. 2:17). Pêşîya mirina xwe ewî Tîmotêyora nivîsî: “Ez xwexa qurbanbûnêra îdî ser roj-roja me û wextê çûyîna min pêra gihîstye” (2 Tîm. 4:6).

(Jimar 28:11-31) Serê her mehêd xwe Xudanra çawa dîyariya tevayîşewatê: Du canega, beranekî, heft berxêd yeksalîye bê quşûr bidin. ¹² Pareke çapêye ji deha sisê arê xasî rûnda stirayî bona her canegakî, çawa dîyariya nanî û pareke çapêye ji deha dudu arê xasî rûnda stirayî bona berên çawa dîyariya nanî bidin. ¹³ Pareke çapêye ji deha yek arê xasî rûnda stirayî bona her berxî çawa dîyariya nanî bidin. Eva dîyariya tevayîşewatêye bînxweşe, dîyariya şewatê ye Xudanra. ¹⁴ Eva dîyariya serdakirina wê ye: Nîv hîn şerav bona canegê, pareke hînê ji yek bona berên û pareke hînê ji çara yek bona berxê bidin. Eva dîyariya tevayîşewatêye mehê ye bona her mehê salê. ¹⁵ Nêrikî bona dîyariya paqîjbûnê Xudanra bidin, li ser dîyariya tevayîşewatêye her timra û dîyariya wêye serdakirinê. ¹⁶ Çardehê meha yekê roja Cejina Derbazbûnê ye bona sisîya Xudan. ¹⁷ Û panzdehê wê mehê jî cejin e. Heft roja hûn gere nanê şkeva bixwin. ¹⁸ Roja ewlin civata pîroz e, tu şixulî nekin. ¹⁹ Dîyariya şewatê, dîyariya tevayîşewatê Xudanra bidin, awa gotî, du canega, beranekî û heft berxêd yeksalî. Ew gere bê quşûr bin. ²⁰ Û usa jî dîyariya wane nanî ji arê xasî rûnda tevdayî. Pareke çapêye ji deha sisê bona canega û pareke çapêye ji deha dudu bona berên, ²¹ pareke çapêye ji deha yek bona wan her heft berxî bidin. ²² Usa jî nêrikî çawa dîyariya paqîjbûnê bona afûkirina xwe bidin. ²³ Vê gere li ser dîyariya tevayîşewatêye

sibehêra, awa gotî dîyariya tevayîşewatêye her timra bidin. ²⁴ Her roj ji wan heft roja ha bikin. Ev nanê dîyariya şewatêyi bînxweş e Xudanra. Wê li ser dîyariya tevayîşewatêye her timra û dîyariya wêye serdakirinêra bidin. ²⁵ Û roja hefta dîsa wera civata pîroz be. Tu şixulî nekin. ²⁶ Li roja deremetêd pêşîn jî gava hûn dîyariya nanê ewlin Xudanra wextê Cejina Heftîya bînin, bira wera dîsa civata pîroz be, tu şixulî nekin. ²⁷ Hûn gere dîyariya tevayîşewatê çawa dîyariya bînxweş Xudanra bidin, awa gotî: Du canega, beranekî û heft berxêd yek salî. ²⁸ Û usa jî dîyariya wane nanîye ji arê xasî rûnda stirayî: Pareke çapêye ji deha sisê bona her canegayî, pareke çapêye ji deha dudu jî bona berên, ²⁹ pareke çapêye ji deha yek jî bona her heft berxa bidin. ³⁰ Nêrikî jî bona kewandina xwe bidin. ³¹ Vê û dîyariya wêye serdakirinê li ser dîyariya tevayîşewatêye her timra û dîyariya wêye nanîra bidin. Ew gere bê quşûr bin.

10-16 GULANÊ

FIKIRÊN QÎMET JI XEBERA XWEDÊ | JIMAR 30-31

“Sozê Xwe li Ber Xudan Bîne Sêrî”

it-2 1162

Soz

Bi Rezediliyê, lê Eseyî Gerekê Bê Sêrî. Soz bi rezedilî didan. Li gora qanûna Xwedê, hergê meriv soz dida, ewî eseyî gerekê ev sozê xwe bianiya sêrî. Çaxê meriv soz dida, ewî emirê xwe jî vê sozêva girêdida, dêmek hergê meriv sozê xwe neaniya sêrî, ewî dikaribû emirê xwe jî unda kira (Jm. 30:2; usa jî binihêre Rm. 1:31, 32). Kitêba Pîroz meriva hêlan dike fesal bin û kûr bifikirin ser wan cabdariya, yên ku hildidin ser xwe gava soza didin, çimkî wê yekêva emir girêdayî ye. Qanûnêda dihate gotinê: “Heger tu Xudan Xwedêyê xwera ad-qîrar kî, . . . Xudan Xwedêyê te wê ji te ese bixwaze û guneyê li ser te be. Lê heger te ad-qîrar ne kirîye, hingê guneyê li ser te tunebe” (Qn.Dc. 23:21, 22).

it-2 1162

Soz

Sozê ku em Xwedêra didin, tê hesabê ewê yekê bikin, çi ku me qirar kiriye, mesele qurban yan hedî bînin, xizmetkirina mexsûs destpêkin, yan jî înkar kin tiştên ku xwexa bi xwe xirab nînin. Meriva soz bi rezediliyê didan. Qewata sozdayînê mîna qewata sondxwarinê bû û carna ew herdu xeber Kitêba Pîrozda kontêks-tekîda têne xebitandinê (Jm. 30:2; Mt. 5:33). “Soz” tê hesabê tiştekî qirar kî û ewê qirarê eseyî bînî sérî, lê “sond” tê hesabê kesê xweyî-hukumra elam kî, ku sozê te rast e û tuyê vî sozî eseyî bînî sérî. Gelek car bi saya sonda peyman dihatine destûrkirinê (Dsp. 26:28; 31:44, 53).

w04 1/8 27 ¶3

Fikirê Sereke ji Kitêba Jimar

30:6-8: Gelo mîrê Mesîhî dikare sozê jîna xwe betal ke? Roja îroyîn Yehowa sozê her xizmetkarekî xwe başqe-başqe hildide hesab. Mesele her kes şexsî sozê tesmîlbûyînê Yehowara dide (Galatî 6:5). Îzina mîr tuneye ewê sozê betal ke. Aliyê xweda jîn gerekê sozê usa nede, ku miqabilî Xebera Xwedê ne yan jî miqabilî cabdariyên wê hindava mîrê xwe.

Xizna Kitêba Pîroz

(Jimar 30:10-12) Lê heger jinek li mala mîrê xweda ad-qirar kiriye yan borc bi sond hilda ye li ser xwe,¹¹ mîrê wê bibihê, dengê xwe neke û îzina wê bide, hingê hemû ad-qirarêd wê û hemû borcêd wê li ser wê bimînin.¹² Lê gava mîrê wê li roja ku bibihê, wan resît ke, hingê hemû tişt çi ku ji devê wê derketîye, awa gotî ad-qirarêd wê û borcêd wêye li ser wê, hukumê wan tune. Mîrê wê ew resît kirin û Xudan wê bibaxşîne wê.

it-2 28 ¶1

Yeftah

Meriv dikaribûn Yehowara bona xizmetkirina konê pîrozda bihatana tesmîlkirinê. Îzina dê-bava hebû, wekî zarêن xwe tesmîlî wî cûre

xizmetiyê kin. Dereca Samûyêl jî hema usa bû. Pêşıya büyîna wî, diya wî Hannayê soz dabû, ku ewê kurê xwe tesmîlî Xwedê bike bona xizmetkirina konê pîrozda. Mîrê wê Elkana sozê wêra qayîl bû. Ji wî çaxî, gava Samûyêl ji şîrê dê hate qetandinê, Hannayê wî anî konê pîroz. Usa jî Hannayê heywan qurban kir (1 Sm. 1:11, 22-28; 2:11). Xêncî Samûyêl usa jî Şîmşon ji zarotiya xwe hatibû tesmîlkirinê, seva ku çâ Nezîr xizmet ke (Hkm. 13:2-5, 11-14; beramber ke Jm. 30:3-5, 16, kîderê ku tê gotinê derheqa hukumê bav ser qîzê).

(Jimar 30:1-16) Mûsa serwêrêd qebîlêd zarêd Îsraîlra xeberda û got: “Ev e xebera ku Xudan emir kir:² ‘Gava mîrek li ber Xudan ad-qirar bike yan sond bixwe ku borcekî hilde li ser xwe, ew gere îdî xebera xwe neteribîne, lê her tişt çi ku ji devê wî derketîye, gerekê bîne sérî.³ Lê gava jinek li mala bavê xwe, cahiltîya xweda li ber Xudan ad-qirar ke ku borcekî hilde li ser xwe⁴ û bavê wê jî bona ad-qirar û borcê wêyî hildayî li ser xwe bibihê, dengê xwe neke, hingê hemû ad-qirarêd wê û hemû borcê hildayîye li ser xwe, dimînin.⁵ Lê heger bavê wê li wê roja ku bibihê îzina wê nede, hingê hemû ad-qirarêd wê û borcêd wêye li ser, resît dibin. Xudan wê bibaxşîne wê, çîmkî bavê wê îzin ne daye wê.⁶ Lê heger ew mîr ke û ad-qirarêd wê û xeberêd devê wêye bê hemdê xwe gotî, li ser wê ne,⁷ li wê roja ku mere wê bibihê û dengê xwe neke, hingê ad-qirarêd wê û borcê wêye hildayî li ser xwe, dimînin.⁸ Lê heger mere wê bibihê û xût wê rojê îzina wê nede, hingê ew resît dike ad-qirarê li ser wê û xeberêd devê wêye bê hemdê xwe gotî. Xudan wê bibaxşîne wê.⁹ Lê ad-qirarê jînebîyê yan mîrberdayê, her borcê ku wê hilda ye li ser xwe, li ser wê bimîne.¹⁰ Lê heger jinek li mala mîrê xweda ad-qirar kiriye yan borc bi sond hilda ye li ser xwe,¹¹ mîrê wê bibihê, dengê xwe neke û îzina wê bide, hingê hemû ad-qirarêd wê û hemû borcêd wê li ser wê bimînin.¹² Lê gava mîrê wê li roja ku bibihê, wan resît ke, hingê hemû tişt çi ku ji devê wê derketîye, awa gotî

ad-qirarêd wê û borcêd wêye li ser wê, hukumê wan tune. Mêrê wê ew resît kirin û Xudan wê bibaxşîne wê.¹³ Mêr dikare mak ke yan jî resît ke wan hemû ad-qirar û borcêd sondxwariye ku bona nefsa xwe şkênanandinê kirîye.¹⁴ Lê heger mîrê wê, wê rojê dengê xwe neke, bi wê yekê ew hemû ad-qirarêd wê û hemû borcêd li ser wê mak dike. Çimkî li roja ku wîbihistîye dengê xwe nekirîye.¹⁵ Lê heger ew paşî bihîstina xwe resît ke, hingê ewê dewsa wê súcdar be".¹⁶ Ev in qeyde-qanûnêd ku Xudan emîrî li Mûsa kirin, bona mîr û jîna wî, bona bav û qîza wî, cahiltîya wêda li mala bavê xweda.

17-23 GULANÊ

FIKIRÊN QÎMET JI XEBERA XWEDÊ | JI-MAR 32-33

"Ji Ber Xwe Berî Hemû Binelîyêd Wî Erdî Din"

w10 1/8 23

We Zanibû?

"Hêlanêd jorin", derheqa kîjana ku Nivîsarên Îbranîda tê gotinê, ci bûn?

Pêsiya ku Îsraîlî biketana Erdê Sozdayî, Yehowa temî da wan, wekî hemû tiştên, ku Kenaniya bona hebandina qelp didane xebatê, wêran kin. Xwedê gote wan: "Hemû şikilêd heykelêd wan û hemû heykelêd wanî rokirî hûrdexweşîkin, hemû hêlanêd wane jorin wêran kin" (Jimar 33:52). "Hêlanêd wane jorin", kîderê ku xudanên qelp dihebandin, ser meydanên bilîndciya bûn, yan jî ciyên mayîn, mesele, bin baxada yan nav şeherada (1 Padşatî 14:23; 2 Padşatî 17:29; Hezeqêl 6:3). Wêderê gorîgeh, heykel, şikil, bixûrdang û tiştên dine hebandinêva girêdayî hebûn.

w08 15/2 27 ¶5-6

Ji Şaşiyêن Îsraîliya Dersa Hîn bin

Îro em rastî gelek çetinayêن usa têن, rastî kîjana Îsraîlî jî dihatîn. Rojênmeye modêrnda bona meriva gelek tişt dikarin bibine pût, mese-

le pere, merivêن nav-deng, sporstmên, partiyêن politikê, serwêrên rîligiya û hela hê neferên malê jî. Ew tişt dikarin emîrê meda ciyê pêşin bigirin. Lema jî heleqetiya nêzîk tevî wan, kî ku Yehowa hiz nake, dikare ruhaniya me sist ke.

Hebandina Baelra bênamûsiyêva girêdayî bû. Ewê yekê jî cimeta Îsraîl geleka kişande berbi xwe û bona wan bû telik. Îro jî hînek ji xizmetkarêن Yehowa dikevine telika bênamûsiyê. Mesele meriv gelek hêsa dikare îsafa xwe biherimîne, gava malda ber komputerê rûniştiye û bê hemdê xwe cûre-cûre malpera ditikîne. Sed heyf ku Mesîhî jî Întérnêtêda dikevine telika pornogirafiyayê!

it-1 404 ¶2

Kenan

Yêşû bîlanî da kifşê û "ji hemû tiştên ku Xudan bi emîrî dabû Mûsa, tu tiştêkî kêm nekir" ci ku qirkirina Kenaniyava girêdayî bû (Yêş. 11:15). Lê Îsraîliya çev nedane Yêşû û her tişt ci ku erd diherimandin, wêran nekirin. Kenanî tevî Îsraîliya diman, û ev yek ser Îsraîliya xirab hukum kir. Axiriya vê yekê ev bû ku qaçaxtî, bênamûsî û pûtparistî bela bû û rûyê vê yekêda diha zef Îsraîlî mirin, ne ku hergê wana gura Xwedê bikira û qira Kenaniya baniyana (Jm. 33:55, 56; Hkm. 2:1-3, 11-23; Zb. 106:34-43). Yehowa Îsraîliyara gotibû, ku ewê dîwana wan bike, hergê ewana heleqetiya nêzîk tevî Kenaniya pêşda bînin. Mesele hergê ewana tevî wan bikevine zewacê, edetên rîligiya wanva bêne girêdanê û eyd-qeydê wane heram bikine qeydê xwe, wî çaxî Yehowa wê dîwana wan wek hev bike, dêmek wê qira wan bîne (Drk. 23:32, 33; 34:12-17; Qn.Kh. 18:26-30; Qn.Dc. 7:2-5, 25, 26).

Xizna Kitêba Pîroz

(Jimar 33:54) Bi peşk avîtinê hûnê jî wî erdi, anegorî malbetêd xwe, par bistînin. Malbeta mezin wê zef bistîne, ya biçûk wê hindik bistîne, kîra kîderê bikeve ewê jî bibe para wî. Anegorî qebîlêd bavêd xwe xwera war hildin.

Sînor

Çaxê bi saya peşk dihate safikirinê ku kîjan berek vê kîderê cî-war be, gerekê çapên wî erdî ser hîmê hejmara vî berekîbihata parevekirinê. “Bi peşk avîtinê hûnê ji wî erdî, anegorî malbetêd xwe, par bistînin. Malbeta mezin wê zef bistîne, ya biçûk wê hindik bistîne, kêra kîderê bikeve ewê jî bibe para wî” (Jm. 33:54). Gava bi saya peşk dihate safikirinê, wekî kîjan erd wê kêra bikeve, ev yek ida ne dihate guhastinê, lê çapa vî erdî dikaribûn biguhastana. Çaxê pêhesiyan, wekî erdê Cihûda gelek mezin e, ev kêm kirin û hine parên vî erdî dane bereka Şîmhûn (Yêş. 19:9).

(Jimar 32:28-42) Mûsa bona wan emirî Elâzârê kahîn, Yêşûyê kurê Nûn û serwêrêd malbetêd qebilêd zarêd Îsraîl kir²⁹ û Mûsa gote wan: “Heger zarêd Gad û zarêd Rûbêñ tevî we Ûrdunêra derbaz bin, hemû li ber Xudan şerra hazır bin û ew erd destêd weda be, hingê erdê Gîled çawa milk bidine wan.³⁰ Lê heger ew tevî we çeked xwe girêdayî derbaz nebin, hingê ewê milk tevî we li erdê Kenanêda bistînin”.³¹ Zarêd Gad û zarêd Rûbêñ vegerandin û gotin: “Çawa ku Xudan gote evdêd te emê usa jî bikin.³² Emê li ber Xudan çek girêdayî derbaz bine li erdê Kenanê, tenê bira warê milkê me vî alîyê Ûrdunê be”.³³ Mûsa padşatîya Sîxonê padşê emorîya, padşatîya Ogê padşê Başanê, erd, bajarêd wê sînorê wanva awa gotî hemû erd bajarava dane zarêd Gad, zarêd Rûbêñ û nîvê qebîla Minaşeyê kurê Üsiv.³⁴ Zarêd Gad Dîbon, Eterot, Erohêr,³⁵ Etrot-Şofan, Yazêr, Yogboha,³⁶ Bêt-Nîmra, Bêt-Haran, bajarêd sûrkirî çekirin, usa jî axilêd pêz.³⁷ Zarêd Rûbêñ Heşbon, Elalê, Qîryatayîm³⁸ usa jî Nebo û Bael-Mihon, navêd kîjana hâtibûne guhastinê û Sîvma çekirin. Navêd nû danîne li ser bajarêd ku çekiribûn.³⁹ Zarêd Maxîrê kurê Minaşê jî çûne Gîledê, ew zeft kirin û berî emorîyê ku li wir diman, dan.⁴⁰ Hingê Mûsa Gîled da Maxîrê kurê Minaşê û ew li wir cî-war bû.⁴¹ Yaîrê kurê Minaşê jî çû gundêd wê zeft

kirin û navêd wan danî Havot Yaîr.⁴² Novah çû Qinat gundêd wêva zeft kir û navê xwe, Novah, danî ser.

24-30 GULANÊ

FIKIRÊN QÎMET JI XEBERA XWEDÊ | JI-MAR 34-36

“Sitara We Yehowa ye”

w17.11 9 ¶4

Gelo Sitara We Yehowa ye?

⁴ Lê ci diqewimî tevî wî merivî, yê ku bê hemdê xwe xûna kesekî birêta? Rast e ewî nedixwest mirina wî merivî, lê ew dîsa jî neheq bû ku xûna merivê bêşûc hate rêtinê (Destp. 9:5). Vê derecêda, ewê ku bê hemdê xwe kuşt, dikaribû bireviya bajarekî sitarbûnê, seva ku xwe ji destê wî xilaz kira, yê ku gerekê heyfa xûnê hilda. Wêderê ew xweykirî bû. Ew gerekê wî şeherê sitarbûnêda bima, heta mirina serekkahîn (Jimar 35:15, 28).

w17.11 9 ¶6

Gelo Sitara We Yehowa ye?

⁶ Hergê Îsraîlîkî bê hemdê xwe kesek bikuşta, ew gerekê bireviya şeherê sitarbûnê, û ber dergeh “rûspiyara” gîlî kira ku “ci qewimî”. Rûspiya gerekê wî bi dil û can qebûl kirana (Yêşû 20:4, DT). Hine wede şûnda, wana wî dişandine bal rûspiyêñ wî şeherî, kîderê ku kuştin qewimî bû, seva ewana dîwanê bikin ku ça û çira kuştin qewimî. (**Bixûne Jimar 35:24, 25.**) Hergê evan rûspiya elam kirana ku ewî bi rastiyê nexwestibû û bê hemdê xwe kuştibû, ew dikaribû dîsa vegeeria şeherê sitarbûnê.

w17.11 11 ¶13

Gelo Sitara We Yehowa ye?

¹³ Gava ku yê revî dikete bajarê sitarbûnê, wêderê ew xweykirî bû. Derheqa van bajara Yehowa got: “Ew bona we wê bibin cî-sitar” (Yêşû 20:2, 3, DT). Yehowa dewa nedikir wekî ewê ku bê hemdê xwe kuştibû, dîsa bona vê yekê bê dîwankirinê. Û ew merivê ku

dikaribû heyfê hilde, îzina wî tune bû biketa bajarê sitarbûnê. Dêmek, ev meriv tu car wê netirsîya ku kesekê wî ceza bike. Wî şeherîda ew bin xweykirina Yehowada bû. Ew kelêda nîbû. Vî şeherîda ew dikaribû bixebitiya, alî meriva bikira, û edilayêda Yehowara xizmet kira. Belê, ewî dikaribû bi emirê bextewar bijîta!

Xizna Kitêba Pîroz

(Jimar 35:31) Ji ber emirê mîrkujva, yê ku gere bê kuştinê heq nestînin. Çimkî ew gere bê kuştinê.

w91 15/2 13 ¶13

Kirîn Bona Her Kesî

¹³ Lê Adem û Hêwa ji vê kirînê karê nastînin. Qanûna Mûsada prînsîpa usa heyen: “Ji ber emirê mîrkujva, yê ku gere bê kuştinê heq nestînin” (Jimar 35:31). Adem nehate xapan-dinê. Ewî bi hemdê xwe gune kir (1 Timotêyo 2:14). Kirén wî beramberî mîrkujiyê bû, çimkî qisûrtiya wî derbazî ser zureta wî bû û ewana ketine ber sûcê mirinê. Femdarî ye, wekî Adem hêjayî mirinê bû, çimkî ça merivê bêqisûr ewî xwexa safî kir, ku gura Xwedê neke. Hergê kirîn Ademra jî kar bianiya, ev yek wê miqabilî prînsîpên Yehowayî heq bûya. Lê zureta Adem bi saya kirînê ji sûcê mirinê aza bû (Romayî 5:16). Û qewata gune ya ku mirinê pey xwe tîne, kokêva hate birînê. Ewê ku gunê me kirî “bona hemûya mirin” dît (îbranî 2:9; 2 Korintî 5:21; 1 Petrus 2:24).

(Jimar 34:1-15) Xudan Mûsara xeberda û got: ² “Emir li zarêd Îsraîl ke û bêje wan: ‘Ev e er-dê Kenanê ku sînorêd xweva wê para we keve. Gava hûn bikevine erdê Kenanê, ³ para weye başûrê wê ji berîya Sînê rex Edomêva here. Alîyê rohilata sînorê weyî başûrê wê ji xilazîya Bera Mirî destpêke. ⁴ Û sînor wê ji başûrê da-gere hevrazê Ekrabîmê, Sînêra derbaz be û wê li başûra Qadêş-Barnêyâva derkeve û bigihîje Hasar-Addarê û wê derbazî Esmonê be. ⁵ Sînor wê ji Esmonê dagere heta sêlafa Misirê û bigihîje berê. ⁶ Sînorê roavayê wê Bera Nav-

berê be. Ewê bibe sînorê weyî roavayê. ⁷ Evê jî bibe sînorê weyî bakurê: Ji Bera Navberê heta çiyayê Hor kifş kin. ⁸ Ji çiyayê Hor heta Libo-Hamatê kifş kin û jî wir sînorê bigihîje Sidadê. ⁹ Sînor wê heta Zîfronê here û li Hasar-Eynanê xilaz be. Ewê bibe sînorê weyî bakurê. ¹⁰ Sînorê xweyî rohilatê ji Hasar-Eynanê heta Şifamê kifş kin, ¹¹ ji Şifamê wê berjêr here heta Rîbilahê ku alîyê rohilata Eyînê ye, paşê wê berjêr here û bigihîje devê Bera Xinnêrêtê, alîyê rohilatêva, ¹² paşê sînorê berjêr here Ürdunê û Bera Mirîda xilaz be. Evê bibe sînorê dora erdê we”. ¹³ Mûsa emirî zarêd Îsraîl kir û got: “Ev e, ew erdê ku hûnê bi peşkavîtinê war bin kîjan ku Xudan emir kir wekî nehe û nîv qebîlara bê dayînê. ¹⁴ Çimkî qebîla zarêd Rûbêñ malbetêd xweva û qebîla zarêd Gad malbetêd xweva û usa jî nîvê qebîla Minaşe, warê xwe standine. ¹⁵ Ew her du qebîl û nîv wî alî Ürdunê, pêşberî Erîhayê, alîyê rohilatê, warê xwe standin”.

31 GULANÊ-6 HEZÎRANÊ

FIKIRÊN QÎMET JI XEBERA XWEDÊ | QA-NÛNA DUCARÎ 1-2

“Dîwan Şixulê Xwedê ye”

w96 15/3 23 ¶1

Yehowa Heqiyê û Rastiyê Hiz Dike

Rûspiyêñ kifşkirî cabdar in, wekî komîtêya dî-wankirinê derbaz kin bona wan xizmetkara, ku gunê giran kirine (1 Korintî 5:12, 13). Ewana bîra xweda xweyî dîkin, wekî gerekê çev bidine heqîya Xwedê û hemû derecada kîderê ku mecal çêdibe, dilşewatiyê bidine kifşê. Hergê xizmetkar gunê xwe nade rûyê xwe, wî çaxî hîm bona eyankirina dilşewatiyê tune. Lê rûspî tu xizmetkarî ji civatê dernaxin ji bo wê yekê ku ev wan xweş nayê. Rûspî bawer in, wekî derxistina ji civatê wê alî wan bike ser hişê xweda bêñ û vegerine civatê (Beramber ke Hezeqel 18:23). Bin serwêrtiya Îsa Mesîhda rûspî bona heqiyê kar dîkin û dîbin “mîna cîhê ku jî bahê” vedîşêre (Îsaya 32:1, 2). Lema jî ewana gerekê serwaxt

bin û firqiye nekine nava meriva (Qanûna Ducarî 1:16, 17).

w02 1/8 9 ¶4

Serwêrtiya ku Xwedê Kifş Kiriye, Qebûl kin

4 Ji hakima dihate dewakirinê ne ku tenê Qanûnê bizaribin. Ji bo ku ew rûspî merivên gunekar bûn, wana gerekê ser xeyset-hunurên xweye xirab bixebitiyana. Mesele, wana gerekê firqî nekira nava meriva, xwehizî û timayî nedana kifşê, çimkî ew hunur dikaribûn riya wan bigirta ku bi heqiyê dîwana meriva bikin. Mûsa gote wan: “Dîwanêda firqiyê nekin, çawa guh didine yê mezin usa jî guh bidine yê biçük. Ji meriva netirsin çimkî dîwan şixulê Xwedê ye”. Belê, hâkimên Îsraîelê ji navê Xwedê dîwan dikirin. De bidine ber çevê xwe ew şixul qedir û cabdarîke çiqas mezin bû! (Qanûna Ducarî 1:16, 17)

Xizna Kitêba Pîroz

(Qanûna Ducarî 1:19) Çawa ku Xudan Xwedêyê me li me emir kir usa em ji Horêbê rîketin, nava wê qûmistana mezin û xofra derbaz bûn, kîjan ku we dît li ser rîya berbi çiya yêd emorîya. Usa em hatine Qadêş-Barnêayê.

(Qanûna Ducarî 2:7) Çimkî Xudan Xwedêyê te hemû şixulêd destêd te bimbarek kir. Ew haş rîwîtiya te heye li vê berîya mezinda. Eva cil sal e ku Xudan Xwedêyê te tevî teye û kîmasîya tu tiştî te nedit”.

w13 15/9 9 ¶9

Temiyên Yehowa bi ïtbar in

⁹ Çaxê Îsraîlî ketine rîwîtiyê, ya ku 40 sal kişand û nava qûmistana “mezin û xofra derbaz bûn”, Yehowa wanara hûr bi hûr şirovenekir, ku çawa ew wê rîberiya wan bike, wana biparêze û bona hewcêwan xem bike. Lê dîsa jî ewi gelek car wanara iżbat dikir, ku ewana dikarin ïtbariya xwe wî û rîberiya wî bînin. Yehowa roj bi stûneke ewir, lê şev bi stûneke agir rîberiya cimeta xwe dikir û bi wê yekê iżbat dikir, ku piştgiriya wan dike (Qan. Dcr. 1:19; Derk. 40:36-38). Ewî usa jî bona hewcêwan herrojî

xem dikir, “kincêwan kevin nebûn û lingêwan newerimîn”. Bi rastî jî “qet kîmasiyêwan tune bûn” (Nehem. 9:19-21).

(Qanûna Ducarî 1:1-18) Ev in ew xeberêd ku

Mûsa alîyê rohilata Ürdunê, ber Îya Erabayêda, Pêşberî Sûfê, nava Paranê û Tofelê, Labanê, Hasêrotê, Dî-Zahabêda gotibû temamîya Îsraîl. ² Ji Horêbê heta Qadêş-Barnêayê li çiyayê Sêhîrêra rîya yanzdeh rojî bû. ³ Yekê meha yanzdehaye sala cilî, Mûsa her tiştê ku Xudan li wî emir kiribû bona zarêd Îsraîl gote wan. ⁴ Pey wê yekêra ku Sîxon padşê emorîya ku Heşbonê dima, usa jî Ogê padşê Başanê ku Eşterotê û Edreyê dima hatine lêdanê. ⁵ Alîyê rohilata Ürdunê, erdê Mowabêda, Mûsa dest bi şirovekirina vê qanûnê kir got: ⁶ “Xudan Xwedêyê me, li Horêbê mera xeber da got: ‘Bes e hûn li vî çiyayî bimînin, ⁷ rabin rîkevin herine li çiyyayêd emorîya û hemû dor-berêd wane deşta Erabayêda, li çiya-baniya, Necefê, devê bera, erdê kenanîyê û Lubnanê, heta Firatê çemê mezin. ⁸ Binihêre! Ez vî erdî didime ber we, herin wî erdî bikine milkê xwe. Çimkî Xudan kal-bavêd we, Birahîm, İshaq û Aqûbra sond xwar ku wî erdî bide wan û pey wanra jî zureta wan’. ⁹ Wê hingê min, Mûsa, gote we: ‘Ez tenê qewat nakim bikevime bin barê we. ¹⁰ Xudan Xwedêyê we hûn li hev zêde kirine, iro hûn bê hesab in mîna steyrkêd ezmên. ¹¹ Bira Xudan Xwedêyê kalbavêd we, we hezar carî jî vî hesabê we zêdetir bike û we bimbarek bike çawa ku wî gotibû we! ¹² Lê ez tenê çawa dikarim barêd we, nîrêd we û şer-dewêd we hilgirim? ¹³ Hûn xwera jî qebîlêd xwe merivne serwaxt, aqil û cêribandî bibijêrin û ezê wan bikime serwêred we’. ¹⁴ We caba min da û got: ‘Te tiştêkî qenc got ku em bikin’. ¹⁵ Min serwêred qebîlêd we, merivne serwaxt û cêribandî hildan, ew li ser we çawa serhezar, sersed, serpêncî, serdehe û berpirsîyar nava qebîlêd weda kifş kirin. ¹⁶ Wê hingê min li hakimêd we emir kir û gote wan: ‘Guh bidine birayêd xwe û rast hakimtiyê bikin çawa nava Îsraîliya, usa jî nava Îsraîlikî û xerîbekî. ¹⁷ Dîwanêda firqiyê nekin, çawa guh didine yê mezin

usa jî guh bidine yê biçük. Ji meriva netirsin çimkî dîwan şixulê Xwedê ye, lê her tiştê ku wera zemet be bînine cem min ezê guh bidimê'.¹⁸ Wê hingê min bona her tiştî li we emir kir ku hûn gere çi bikin.

7-13 HEZİRANÊ

FIKIRÊN QÎMET JI XEBERA XWEDÊ | QA-NÛNA DUCARÎ 3-4

"Qanûnên Yehowa Bîlan û Heq in"

it-2 1140 ¶5

Femkirin

Çaxê meriv Xebera Xwedê kûr lêkolîn dike û emirê xweda dide xebatê, ew dikare ji dersdar û kalemêra bîlantir be (Zb. 119:99, 100, 130; beramber ke Lq. 2:46, 47). Hemû temî û qanûnên Xwedê zelal in û bi bîlaniyê tije ne. Hergê cimeta Îsraîl van qanûn û temiyêن Xwedê baniyana sêrî, wî çaxî miletên der-dorê wan wê wana hesab kirana ça "cimeta bîlan û serwaxt" (Qn.Dc. 4:5-8; Zb. 111:7, 8, 10; beramber ke 1 Pd. 2:3). Merivê serwaxt rastiya Xebera Xwedê qebûl dike, dixwaze li gora vê bijî û ji Xwedê lava dike ku alî wî bike (Zb. 119:169). Ew izinê dide wekî Xebera Xwedê ser hiş-aqilê wî hukum ke (Mt. 13:19-23), dilê xweda xwey dike (Mtl. 3:3-6; 7:1-4), û hemû "riya derew" nefret dike (Zb. 119:104). Gava Kurê Xwedê ser erdê bû ewî bîlaniya vî cûreyî dida kifşê. Ew hazır bû ser stûna cefayê bê kuştinê, çimkî zanibû ku bi vê yekê pêxembertiyyêن ji Nîvîsarêن Pîroz wê bêne sêrî (Mt. 26:51-54).

w99 1/11 20 ¶6-7

Çaxê bi Merdaniyê Didî

Çaxê jin-padşa Şebayê her tişt dît ûbihist ew zendegirtî ma û bi milüktî got: "Zilamên te çiqas kêfxweş, ew qûlên te çiqas kêfxweş her tim li ber te disekeinin û hîkmata te dibihîzin" (1 Padşatî 10:4-8). Ewê derheqa xulamên Silêman got ku ewana kêfxweş in, dêmek bextewar in, ne seva vê yekê ku xêr-xiznêda dijîtin,

lê çimkî wana timê dikaribû ji zar-zimanê Silêman bîlaniya Xwedê bibihîstana. Bi rastî jin-padşa Şebayê meseleke baş hîst bona xizmetkarêن Yehowa yên roja îroyînra ji, çimkî ewana guh didine bîlaniya Efîrandar û kurê wî Îsa Mesîh!

Ev xeberên vê ji dîna me dikişînin ser xwe: "Xwedayê te . . . bila pîroz be!" (1 Padşatî 10:9). Ça tê kifşê ewê fem dikir, wekî bîlanî û hebûna Silêman ji Yehowa bû. Ev yek li gora sozê Yehowa bû, ku ewî cimeta Îsraîliyara gotibû: "Xweyî kin û biqedînin [qeyde-qanûnên min], çimkî ev e bîlantî û serwaxtiya weye li ber çevê mileta. Ewê ku van hemû qeyde-qanûna bibihîn wê bêjin: 'Rastî ev cimeta bîlan û serwaxt e, miletékî mezin e'" (Qanûna Ducarî 4:5-7).

w07 1/8 29 ¶13

Tu li Ber Xwedê Dewlemend î?

¹³ Çaxê Xwedê kerema xwe ser cimeta xweda dibarîne, ew timê ya lape baş dide wan (Aqûb 1:17). Mesele, çaxê Yehowa erd bona jîyînê dida Îsraîliya ewî erdê "ku şîr û hingiv jê dikişîya", da wan. Rast e derheqa erdê Misirê ji usa tê gotinê, lê tiştekîda Misir ji erdê Sozdayî cude dibû. Mûsa derheqa vî erdî Îsraîliyara gotibû, wekî "ku Xudan Xwedêyê te bona wê xem dike". Bi xeberên din bêjin, ew dihate hesabê, wekî ewana wê bi saya qewat û kerema Yehowa bereket bûna. Heta ku ewana Yehowara amin bûn, ewî wana kerem dikir û ewana ji hemû miletên der-dor baştır dijîtin. Bi rastî ji kerema Yehowa "hebûkê dide"! (Jîmar 16:13; Qanûna Ducarî 4:5-8; 11:8-15)

Xizna Kitêba Pîroz

(Qanûna Ducarî 4:23) Haş ji xwe hebin, wekî hûn peymana ku Xudan Xwedêyê we tevî we girêda, bîr nekin. Xwera pûta dilqê tu tiştîda çenekin, ci ku Xudan Xwedêyê te izin ne da te.

w04 15/9 25 ¶3

Fikirê Sereke ji Kitêba Qanûna Ducarî

4:15-20, 23, 24: Qedexekirina ku pûta çêkin

14-20 HEZİRANÊ

FIKIRÊN QÎMET JI XEBERA XWEDÊ | QA-NÛNA DUCARÎ 5-6

“Dê-Bavno Zarên Xwe Hîn kin, wekî Yehowa Hiz Bikin”

w05 15/6 20 ¶11

Dê-Bavno bona Hewcêñ Zarên Xwe Xem Bikin

¹¹ Çaxê xeberdan derheqa wê yekê diçe, tu rêz ji Kitêba Pîrozda usa gelek car nayne xebitandinê ça kitêba Qanûna Ducarî 6:5-7. Ji kerema xwe vekin ewê kitêbê û wan rêza bixûnin. Dîna xwe bidinê, wekî dê-bavara tê gotinê ku ya ewlin ruhaniya xwe qewî kin, hizkirina xwe hindava Yehowa pêşda bînin û bi dil xebera wî qebûl kin. Belê, seva ku em zanebûna rastiya Yehowa bistînin û hizkirinê hindava prînsîp û qanûnên wî pêşda bînin, lazim e Xebera wî kûr lêkolîn bikin, her roj bixûnin û ser bifikirin. Wî çaxî rastiya Xebera Xwedê wê dilê weda be, ci ku dilê wê we bi şabûnê, xwedêxofiyê û hizkirinê hindava Yehowa tije ke. Hingê emê bi merdanî bikaribin rastiyêni ji Xebera Xwedê tevî zarên xwe parevekin (Lûqa 6:45).

w07 15/5 15-16

Çawa Ez Dikarim Alî Zarên Xwe Bikim Hînkirina Baş Bistînin?

Nêt-Merem, tiştên qîmet û xwestinên te, ne ku tenê xeberdanêda, lê kirên teda jî eyan dibin (Romayî 2:21, 22). Ji zarotiyê zar dîna xwe didine dê-bavê xwe û ewana wan tişa hîn dibin, ci ku bona dê-bava ferz e. Hergê tu bi rastî Yehowa hiz dikî, ew yek wê zarên tera jî eyan be. Mesele, zarên te wê texmîn kin, ku hînbûn û xwendina Kitêba Pîroz bona te gelek ferz e. Ewana wê fem bikin, ku tu şixulên Padşatiyê emirê xweda datînî ser ciyê pêşin (Metta 6:33). Ew yek ku tu timê ser civata yî, şixulê mizgîniyêda xwe paş naxî, wê zarên tera bide kifşê, ku bona te diha ferz e Yehowara xizmet kî (Metta 28:19, 20; İbranî 10:24, 25).

Dê-Bavno bona Hewcên Zarên Xwe Xem Bikin

¹⁴ Çawa ji Qanûna Ducarî 6:7 tê kifşê pir mecalên dê-bava hene tevî zarên xwe pirsên ruhanî şêwir kin. Gava rêda nin, şixulên malêva mijûl dîbin, yan jî tevayî hêsa dîbin, wî çaxî dê-bav dikarin mecalé bivînin, wekî bona ruhaniya zarên xwe xem bikin. Hilbet eseyî nîne tenê derheqa rastiya ji Kitêba Pîroz tevî zarên xwe xeber din. Bixebeitin ser wê yekê, ku xeberdانا tevî nefera kêrhatî be û tiştên ruhanîva gi-redayî be. Mesele, di jûrnala “Hişyar Bin!” gelek gotar derheqa cûre-cûre têma hene. Gotarêna usa dikarin bibine hîmê xeberdانا derheqa heywana, derheqa bedewiya tebiyetê ser temamiya planêtê, usa jî derheqa kultûr û eyd-qeydên cûre-cûre mileta. Xeberdanen wî cûreyî dikarin zara hêlan kin hê zêde edebyetê ji xulamê amin û serwaxt bixûnîn (Metta 24:45-47).

Xizna Kitêba Pîroz

(Qanûna Ducarî 5:21) Dilhavijîya kulfeta tu kesî nekî. Ne dilhavijîya mala tu kesî, ne erdê wî, ne xulamê wî, ne carîya wî, ne gayê wî, ne kera wî, usa jî tu tiştê tu kesî’.

Qanûna Mûsa Ça Hizkirin û Heqîya Yehowa Eyan Dike

¹¹ **Ders:** Yehowa meriva tenê rûva nanihêre, ew divîne dilê me, dêmek em bi rastî ci cûreyî ne (1 Sam. 16:7). Em nikarin tu fikir, êmosiya û şixulekî ji wî veşérin. Ew nav meda hunurên baş digere û dixwaze em wan hunura bal xwe zêde kin. Lê ew usa jî dixwaze, wekî em kontrol kin û têderxin wan fikirên nerast, kîjan ku dikarin me bîvin berbi kirên xirab (2 Dîr. 16:9; Met. 5:27-30).

(Qanûna Ducarî 5:1-21) Mûsa gazî temamîya Îsraîl kir û gote wan: “Bibîhê Îsraîl, qeyde-qanûn û qirarêd ku ez îro wera dibêjim. Hûn jî

wan hîn bin û bikin ku wan biqedînin. ² Xudan Xwedêyê me li ber Horêbê peyman tevî me girêda. ³ Xudan tevî kal-bavêd me eva peymana girênedâ, lê xût tevî me hemûya, yêd ku îro sax-silamet li vir in. ⁴ Xudan li serê çiyê ji nava êgirda rû bi rû tevî we xeberda. ⁵ Ez jî wî çaxî navbera we û Xudanda sekinibûm, wekî xebera Xudan wera bêjim, çimkî hûn ji agir ditîrsîyan û hilnedîkişîyane serê çiyê, hingê Xudan got: ⁶ ‘Ez Xudan Xwedêyê te me, yê ku tu jî welatê Misirê, ji mala xulamtiyê derxistî. ⁷ Pêştirî min xwedêyê teye mayîn tune bin. ⁸ Tu pütî mîna dilqê tiştekîda xwera çê nekî, ne jor li ezmên, ne jêr li ser erdê, ne jî nava avêd bin erdêda. ⁹ Ber wana ta nebî û xulamtiyâ wan nekî, çimkî ez Xudan Xwedêyê te Xwedêkî kumreş im, ku bona neheqiyêd bava tînime serê zara heta nisîlê sisîya û çara yêd ku dijenine min, ¹⁰ lê ewêd ku min hiz dikin û emirêd min diqedînin, ezê heta hezar nisîlî bi huba amin tevî wan bim. ¹¹ Navê Xudan Xwedêyê xwe badîhewa nedî ser zarê xwe, çimkî Xudan wê yê ku navê wî badîhewa dide ser zarê xwe bê ceza nehêle. ¹² Roja şemîyê xwey ke û pîroz ke, çawa ku Xudan Xwedêyê te li te emir kir. ¹³ Şeş roja bixebite û hemû şixulê xwe bike, ¹⁴ lê roja hefta, şemîya rihetîya bona Xudan Xwedêyê te ye, tu şixulî nekî, ne tu, ne kurê te, ne qîza te, ne xulamê te, ne carîya te, ne gayê te, ne kera te, ne heywanekî te, ne jî xerîbê nava teda, wekî xulam û carîya te mîna te rihet be. ¹⁵ Bîr bîne wekî tu xulam bûyî li erdê Misirêda û Xudan Xwedêyê te, tu ji wir derxistî, bi destê zor û zenda dirêkirî, lema jî Xudan Xwedêyê te li te emir kir ku şemîya rihetîyê xwey kî. ¹⁶ Qedirê dê û bavê xwe bigirî, çawa ku Xudan Xwedêyê te li te emir kir, wekî emirê te dirêj be, wekî tera qenc be li ser erdê ku Xudan Xwedêyê te dide te. ¹⁷ Nekujî. ¹⁸ Zinîyê nekî. ¹⁹ Nedîzî. ²⁰ Miqabilî tu kesî şedetiya derew nedî. ²¹ Dilhavijîya kulfeta tu kesî nekî. Ne dilhavijîya mala tu kesî, ne erdê wî, ne xulamê wî, ne carîya wî, ne gayê wî, ne kera wî, usa jî tu tiştê tu kesî’.

21-27 HEZİRANÊ

FIKIRÊN QÎMET JI XEBERA XWEDÊ | QA-NÛNA DUCARÎ 7-8

“Pismamtiyê Wanra Neke”

w12 1/7 29 ¶2

Çima Xwedê Dewa Dikir, wekî Xizmetkarên Wî Tenê Tevî Bawermendên Xwe Bizewicin?

Yehowa zanibû, wekî Mîrê-cina dixwaze cimeta wî bixalifîne û wana berbi hebandina qelp bive. Xwedê derheqa pûtparista cimeta xwera got, wekî “ewê kurêd te ji min bixalifînin û wê pûtêd başqera qulix kin”. Gelek ferz bû guh bidine vê temiyê. Hergê cimeta Îsraêlî destpêkira xudanên qelp bihebandana, usa wana wê qebulkirin û parastina ji Yehowa unda kirana û hêsa biketana destê dijminên xwe. Lê gelo wî çaxî Mesîhê sozdayî wê çawa ji miletê wan pêşdabihata? Femdarî ye çima Mîrê-cina bi hemû cûreyî cimeta Îsraêlî hêlan dikir, ku tevî cimetên pûtparist bizewicin.

w15 3/1 30-31

Bizewicin Tenê Tevî “Bawermendê Xudan” Gelo Ew Rêalî ye?

Lê wekî usa ne pirs pêşda tê: Gelo çira Yehowa ewa temî da cimeta xwe wekî bizewicin tenê tevî bawermendê Xudan? Çimkî Yehowa ji hemûşka baştır zane çi cimeta wîra qenc e. Yehowa ne ku tenê wê yekê dixwaze ku em ji bo jibartina nerast neçerçirin, lê ew usa jî dixwaze ku em bextewar bin. Wedê Nehemyada gelek merivên cihû dizewicîn tevî ne cihûya, yên ku Yehowara qulix nedikirin. Nehemya dîna wana da ser mesela Silêman Padşa û wanara got, ku rast e Xwedê Silêman hiz dikir lê “jinên biyan [xerîb] heta wîra jî sûc dan kirin” (Nehemya 13:23-26). Lema îro jî Xwedê temiyê dide qulixkarên xwe wekî bizewicin tenê tevî wan, yên ku nava baweriya rastda nin (Zebûr 19:7-10; İshaia 48:17, 18). Mesîhiyên rast bi dil û can dişêkirînin hizkirin û xemkirina Xwedê û itbariya xwe rêberiya wî tînin. Bi wê yekê ewana gura

Xwedê dikin, û qebûl dikin ku ew e Serkarê lapî mezin (Metelok 1:5).

w15 8/1 26 ¶12

Di wan Rojên Axiriyêda ji Hevaltiya Xirab Dûr be

¹² Mesîhiyên azepra, yên ku dixwazin bizewicin yan jî mîr kin, lazim e fesal xwera hevala bijbêrin. Kitêba Pîroz pêşda mera dibêje: “Tevî nebawera nekevine binê nîrekî. Ci karê heqiyê tevî neheqiyê heye? Yan ci heleqetiya ronayê tevî teriyê?” (2 Korintî 6:14). Kitêba Pîroz qulixkarên Xwedêra eyan dibêje, ku ewana gerekê bizewicin tenê tevî “bawermendê Xudan”, dêmek bizewicin tevî wî yan wê yê ku xwe tesmîlî Xwedê kiriye û nixumandî ye, û usa jî yê ku dijî bi prînsipên Yehowa (1 Korintî 7:39). Çaxê tu bizewicî tevî wê yan jî mîr kî tevî wî kê ku Yehowa hiz dike, ew wê tera ew heval be, kîjan ku alî te bike Xwedêra amin bimînî.

Xizna Kitêba Pîroz

(Qanûna Ducarî 8:3) Ewî tu ta kirî, birçî hiştî û mana tu dayî xwarinê, kîjan ne te zanibû çîye ne jî kal-bavêd te. Wekî teva eyan ke ku însan tenê bi nîn najî, lê bi her tiştê ku ji devê Xudan derdikeve dijî.

w04 1/2 13 ¶4

Yehowa Bona Hewcên Meye Herrojî Xem Dike

⁴ Çaxê em bona nanê herrojî dua dikin, ew yek dike bîra me, wekî em gerekê usa jî hewcên xweye ruhanî razî kin. Paşî wê yekê çâ Îsa gelek roj rojî girt, ew gelek birçî bû, lê dîsa jî ewî gotina Mîrê-cina ïnkar kir, ku kevira bike nan. Îsa gote Mîrê-cina: “Nîvîsar e: ‘Însan tenê bi nîn najî, lê bi her xebera ku ji devê Xwedê derdikeve’” (Metta 4:4). Bi wan giliya Îsa xemberen Müsa pêxember wekiland, kîjan ku ewî Îsraêliyara gotibû: “Ewî [Yehowa] tu ta kirî, birçî hiştî û mana tu dayî xwarinê, kîjan ne te zanibû çîye ne jî kal-bavêd te. Wekî teva eyan ke ku însan tenê bi nîn najî, lê bi her tiştê ku ji devê

Xudan derdikeve diji” (Qanûna Ducarî 8:3). Gava Yehowa mana dida Îsraîliya, bi wê yekê ewî ne ku tenê wana têr dikir, lê usa jî dersên ferz wana hîn dikir. Mesele ewana gerekê “çiqas lazime têra wê rojê berev” kirana. Hergê wana ji wê zêdetir hildidan, xwarina ku dima, roja din bîn diketê û kurmî dibû (Derketin 16:4, 20). Lê çaxê roja şesa wanara lazim bû bona du roja xwarin berev kirana, dêmek bona roja Şemiyê, wî çaxî xwarin xirab nedibû (Derketin 16:5, 23, 24). Bi saya wê derecê Îsraîli ders hîn bûn, ku ewana gerekê guhdar bin, çimkî emirê wan ne ku tenê nanva girêdayî bû, lê “bi her tiştê ku ji devê Xudan derdikeve”.

(Qanûna Ducarî 7:1-16) Gava Xudan Xwedêyê te te bibe wî erdê ku tu diçûyi lê war bî, ewê gelek milet ji ber te raqetîne: Hîtiya, gîrgaşîya, emorîya, kenanîya, pîrîzzîya, hîwiya, yebûsiya, heft miletêd ji te gelektir û zortir. ² Kengê Xudan Xwedêyê te wan bide destê te, tu wan xî, hingê tam qira wan bîne nifirê Xudan bîne sérî, tevî wan peymanê girênedê û heyfa te li wan neyê. ³ Pismamîtyê wanra neke, qîzêd xwe nedine kurêd wan û ne jî qîzêd wan kurêd xwera bixwazin, ⁴ çimkî ewê kurêd te ji min bixalîfînin û wê pütêd başqera qulix kin, hingê hêrsa Xudan wê li ser we rabe, ewê te zûtirekê unda ke. ⁵ Lê aha serê wan bikin: gorîgehêd wan wêran kin, heykelêd wan hûrdexweşî kin, Aşêrahêd wan bibirin û pütêd wan bişewitînin. ⁶ Çimkî tu Xudan Xwedêyê xwera miletêkî buhurtî-jibare yî. Xudan Xwedêyê te tu bijartî, wekî ji nav hemû miletêd li ser topa dinê, tu bibî milet wîyi milkê wî. ⁷ Xudan hûn ne bona piranîya weye ji hemû miletä begem kirin û bijartin, çimkî hûn ji hemû miletä hindiktir in. ⁸ Lê çimkî Xudan hûn hiz kirin û usa jî bona qedandina sondê xwe, kijan ku wî kal-bavêd wera sond xwar, hûn bi destê zor derxistin û tu ji mala xulamîtyê, ji destê Firewin padşê Misirê azakirî. ⁹ Bizanibe ku Xudan Xwedêyê te, ew e Xwedê, Xwedêyê amin, ku peyman û huba xweye amin heta hezar nisilî xwey dike, bona wan, yêd ku wî hiz dikin û emirêd wî diqedînin. ¹⁰ Lê xût wan ku dijenine wî

weke emelêd wan wê wan unda ke, ew derengî nayêxe wê zûtirekî weke emelêd wan xût bide wan. ¹¹ Tu van emir, qeyde-qanûn û qirara xwey ke, kijana ku ez iro li te emir dikim ku biqedînî. ¹² Heger hûn van qirara bibihêن, xwey kin û biqedînin, hingê Xudan Xwedêyê te wê bona te peyman û aminîya xwe xwey ke, bona kijana ku wî kal-bavêd tera sond xwar. ¹³ Ewê te hiz bike, wê dua li te bike, te li hev zêde ke. Wê dua berê zikê te û berê erdê te, genim û şerava te, bizirê te, zayîna pez-dewarêd te bike, li ser erdê ku wî kal-bavêd tera sond xwar bide te. ¹⁴ Ji hemû mileta zêdetir duayê li te be, ne nava teda ne jî nava heywanêd teda bêber wê tune bin. ¹⁵ Xudan wê her nexweşiyê dûrî te xe, tu êşike xirabe Misirê kijan ku tu zanî, wê neyne serê te. Lê wan wê bîne li serê wan hemûyêd ku dijenine te. ¹⁶ Tê hemû miletêd ku Xudan Xwedê dide destê te, undakî, bira heyfa te li wan neyê, xwedêyêd wanra qulix nekî, çimkî ew yek bona te tele ye.

28 HEZÎRANÊ-4 TÎRMEHÊ

FIKIRÊN QÎMET JI XEBERA XWEDÊ | QA-NÛNA DUCARÎ 9-10

“Xudan Xwedêyê Te Niha Çi ji Te Dixwaze”?

w09 1/10 10 ¶3-4

Gelo Yehowa Çi ji Me Dixwaze?

Gelo çi me hêlan dike bi dil û can guh bidine Xwedê? Derheqa tirsa ber Xwedê Mûsa got: “Ji Xudan Xwedêyê xwe bitirsi” (Rêza 12). Ev ne tirsa cezakirinê ye, lê ev e ku tu hazır î qedir hindava Xwedê bîdî kifşê û riya wîda herî. Hergê em qedir û hurmetê hindava Xwedê didine kifşê, wî çaxî emê bixebeitin, ku dilê wî neêşînin.

Lê ya ewlin çi gerekê me hêlan ke guh bidine Xwedê? Caba vê pirsê emê ji xeberên Mûsa bistînin: “Wî [Yehowa] hiz bikî û wîra qulix kî, bi temamîya dilê xwe û bi temamîya nefsa xwe” (Rêza 12). Dêmek hizkirin hindava Xwedê ew

nayê hesabê tenê hest. Ferhengekêda dihate gotinê: "Lêkerên ser zimanê Yûnanî, yên ku hest têne hesabê, didine kifşê kirên berbi kîjanî ew hest hêlan dikan". Vê Ferhengêda usa jî tê gotinê, ku hizkirina hindava Xwedê tê hesabê "kirên bi hizkirinê" hindava wî. Bi giliyên din gotî, hergê em bi rastî Xwedê hiz dikan, dêmek emê van tişa bikin, çi ku wî xweş tê (Metelok 27:11).

w09 1/10 10 ¶6

Gelo Yehowa Ci ji Me Dixwaze?

Guhdarîkirina bi hazirbûnê tê keremkirinê. Mûsa got: "Emir û qeyde-qanûnêd Xudan xweyi kî, Kîjan ku ez niha bona qencîya te li te emir dikim" (Rêza 13). Belê, her qanûnen Yehowa û ew ci ku ew ji me dixwaze, bona kara me ne. Kitêba Pîrozda tê gotinê, ku "Xwedê hizkirin e" (1 Yühenna 4:8). Lema jî ewî qanûnen usa dane me, yên ku wê heta-hetayê me bextewar kin (İsaya 48:17). Hergê em ida niha wan tişa bikin, çi ku Yehowa ji me dewa dike, wî çaxî emê ji dilşkestibûnê bêne xweykirinê, û bin serwêtiya Padşatiya Xwedê jîjîneke baş bistinîn.

cl 16 ¶2

Gelo ew yek dibe ku "Xwe li Xwedê bigirin"?

² Wedê berê heleqetiya usa nêzik teví Xwedê, bal Birahîm hebû. Yehowa wî nav kir ça "dostê" xwe (İsaya 41:8). Yehowa bi rastî Birahîm hesab dikir dostê xwe. Birahîm bi dostiya wî cûreyî hate keremkirinê, çimkî "baweriya xwe Xwedê anî" (Aqûb 2:23). İro jî Yehowa mecalê digere ku wan meriva qebûl ke, yên ku bi hizkirinê wîra xizmet dikan (Qanûna Ducarî 10:15). Xebera Xwedê me hêlan dike: "Xwe li Xwedê bigirin, Xwedê jî wê xwe li we bigire" (Aqûb 4:8). Ew gotin tê hesabê çawa teglîfîrin usa jî sozê Xwedê.

Xizna Kitêba Pîroz

(Qanûna Ducarî 9:1-3) Bibihê Îsraîl! İro tu Ûrdunêra derbaz dibî ku herî û miletêd te

mestir, te qewattir, bajarêd mezine heta ezmên sûrkirî war bî. ² Miletê mezin û bilind, zarêd enaqîya, te ew nas dikirin û bona wan te bihîstibû, ku tê gotin: 'Kê wê ber zarêd Enaqîya teyax ke?' ³ Lê tu iro bizanibe ku Xudan Xwedêyê te çawa agirê peritandinê pêşîya teva diçe. Ewê wan unda ke, li ber te ta ke, tê berî wan dî û zútireki wan qir kî, çawa ku Xudan gotibû te.

it-1 103

Enaq

Berekâ merivên bejin-bilind, çiyêñ Kenanêda dijîtin, usa jî ewana mihalên ber devê berê û başûrê welatda gelek bûn. Wedekî Hêbronêda sê Enaqiyêñ nav-deng dijîtin, dêmek Axîman, Şêşay û Talmay (Jm. 13:22). Donzdeh cesûsêñ Îsraîlî cara pêşin wêderê Enaqîya dîtin û paşê 10 ji wan bi tirs derheqa wan digotin, yan ci ewana zarêñ Nefîla ne, yên ku pêşîya Sêlavê dijîtin, û wekî beramberî wan Îsraîlî "mîna kulfîya bûn" (Jm. 13:28-33; Qn.Dc. 1:28). Usa jî ji bo bejina wane bilind, wana beramberî merivêñ usa dikirin ça Rifayî û Emîyî, yên ku gelek bilind bûn. Ji bo qewata wane mezin meriva gîlî-gotineke usa derheqa wan digotin: "Kê wê ber zarêd Enaqîya teyax ke?" (Qn.Dc. 2:10, 11, 20, 21; 9:1-3).

(Qanûna Ducarî 10:1-22) Wê hingê Xudan gote min: 'Xwera du selêd kevirî mîna yê berê biterişîne û hilkişe serê çîyê cem min, usa jî sindoqeke darîn çêke. ² Ü ezê li ser sela, wan xeberêd ku li ser selêd pêşîyeye ku te şkînandin binivîsim û wan bike hindur ê sindoqê'. ³ Hingê min sindoq jî dara darcêwîyê çêkir, du selêd kevirî mîna yê berê terîsandin û ew her du sel destêd minda hilkişiyame serê çîyê. ⁴ Ew dehe temîyêd ku Xudan li serê çîyê ji nava êgirda roja civatê gote we, ewî ew li ser sela nîvîsin, çawa ku berê nîvîsibû. Xudan ew dane min ⁵ û ez vegeyîyam ji çîyê hatime xarê. Sel kirine hindurê sindoqa mine çêkirî, ew li wir man çawa ku Xudan li min emir kir. ⁶ (Hingê zarêd Îsraîl ji Bêrot-Binê-Yahakanê çûne Mosêrayê. Li wir Harûn mir û wir hate definkirinê, dewsa

wî Elazarê kurê wî bû kahîn. ⁷ Ji vir çûne Gûdgodahê, ji Gûdgodahê çûne Yotbatayê erdê nixalêd ava. ⁸ Wî çaxî Xudan qebîla Lêwî baş-
qe kir ku Sindoqa Peymana Xudan bibin, li
ber Xudan bisekinin, wîra qulix kin û bi navê wî⁹
bimbarek kin, heta roja îroyîn. ⁹ Lema par û
milkê Lêwî tevî birayêd wî tune. Xudan xwexa
ye milkê wî, çawa ku Xudan Xwedêyê te gotibû
wî.) ¹⁰ Ez jî mîna berê cil roj û cil şevî li serê
çiyê bûm. Vê carê jî Xudan dengê min bihîst û
Xudan nexwest qira te bîne. ¹¹ Û Xudan gote
min: ‘Rabe rêkeve pêşîya miletva here, bira
ew herin erdê ku min kal-bavêd wanra sond
xwar bidime wan, xwera bikine milk’. ¹² Xudan
Xwedêyê te niha çi ji te dixwaze Îsraîl? Ew tenê
dixwaze ku tu ji Xudan Xwedêyê xwe bitirsî,
hemû rîyêd wîda herî, wî hiz bikî û wîra qulix
kî, bi temamîya dilê xwe û bi temamîya nefsa
xwe, ¹³ emir û qeyde-qanûnêd Xudan xweyî kî,
kîjan ku ez niha bona qencîya te li te emir di-

kim. ¹⁴ Ezman û ezmanê ezmana, erd û hemû
çi li ser e yê Xudan Xwedêyê te ye, ¹⁵ lê
Xudan tenê kal-bavêd te begem kirin, ew hiz
kirin, pey wanra jî zuretêd wan bijartin awa gotî
hûn, ji nava hemû mileta, mîna roja îroyîn.
¹⁶ Niha gura Xudan bikin û vir şûnda ser hişk
nîbin. ¹⁷ Çimkî Xudan Xwedêyê we, ew Xwedêyê
xwedêya ye, Xweyê xweya ye, Xwedêyê mezin,
qewat û saw e. Firqîyê nake û ruşetê jî hilnade.
¹⁸ Ew heqîyê li sêwî û jinebîya dike, yê xerîb hiz
dike û wan nan û kinc dike. ¹⁹ Usa jî hûn xerîba
hiz bikin, çimkî hûn xwexa jî xerîb bûn welatê
Misirêda. ²⁰ Ji Xudan Xwedêyê xwe bitirse, xu-
lamtiyê wîra bike, xwe wî bigire û bi navê wî²¹
sond bixwe. ²¹ Pesina bide wî, ew e Xwedêyê
te, kîjanî bona te ew kirêd mezin û heyre-huj-
mekar kirin, kîjan ku te bi cevêd xwe dîtin. ²² Bi
heftê nefsi kal-bavêd te berjêrî Misirê bûn, lê
niha Xudan Xwedêyê te, tu mîna steyrkêd
ezmên bê hesab kîrî.